

Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaama Teated.

Ilmub üks kord kuus Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaama väljaandel.
Toimetuse aadress: Tallinn, Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaam, U. Sadama 2.
Telef. 300-93 ja 300-92.

Nr. 8

10. august 1936. a.

Ühispiimatalituste majanduslikud saavutused 1935. a.

On täiesti loomulik, et piimaühisused oma asutamisaastail olid sunnitud tegema suuri laenusid nii kinnis- kui ka vallasvara soetamiseks. Väiksem osa piimaühisusi on asutatud enne Eesti iseseisvust, sellepärast oli neil maailmasõja lõpul, kui raha vääring langes, kerge võlakooormatusest lahti saada. Suurem osa praegu tegutsevatest piimaühisustest on asutatud Eesti iseseisvuse algaastatel. Neil tulid uued piimatalituse hooned ja sisseseaded muretseda peaaesjalikult laenu abil. 1923. a. alates võimaldati piimaühisustel riikliku laenu saamist soodsamatel tingimustel. Viimane asjaolu oli iseäranis suureks tõejuuks uute piimaühisuste asutamiseks, kusjuures suurt osa etendas tolle aegne võiturstamise häa konjunktuur. Või hind oli enam kui kaks korda kallim praeguse aja hinnast. Neil piimaühisustel, kes tegevust algasid Eesti iseseisvuse algaastatel, sündis võlgade tasumine esimestel aastatel õige visalt, vaatamata sellele, et siis piimahinnad olid märksa kõrgemad, kui viimastel aastatel, kuna selle vastu on piimaühisused viimastel aastatel katsunud võimalikult rutem võlast lahti saada. Võlgade rutulisemaks tasumiseks möödunud aastatel aitas kahtlemata tõhusalt kaasa ka võihindade kindlustus Valitsuse poolt ja võlgade ümberkorraldamine Maatulunduse kapitali kaasabil. Kuidas võlgade vähendamine piimaühisuste poolt tegelikult toimus, sellest alljärgnev kokkuvõte:

Aastad	Piimaühis- suste arv, kes aruan- de esi- tasid	Kinnis-, vallas- ja muude varanduste väärtus	Üldse võlga, kui rahalisel saamisel maha arvata	Riikliku võlga	Tegelik võlg varanduse väärtusest % %
		Kr.	Kr.	Kr.	% %
1930 .	305	12 172 771,17	4 278 634,61	2 217 340,60	35,15
1931 .	298	12 400 276,54	3 306 984,26	2 590 078,52	26,67
1932 .	289	12 163 341,92	2 452 989,91	2 757 713,04	20,17
1933 .	286	11 784 696,17	2 050 613,59	2 717 284,87	17,40
1934 .	279	11 566 705,23	1 250 082,98	2 413 678,00	10,80
1935 .	271	11 381 072,94	567 068,75	2 131 067,09	4,98

Kokkuvõtetes toodud andmete paranemisele aitab kaasa asjaolu, et 5 aasta jooksul on 34 piimaühisust kokkuvõtetest välja kukkunud — kui tegevuse lõpetanud ettevõtted.

Varanduste väärtus kõigil aruandeid Kontrolljaamale esitanud piimaühisustel oli 1931. a. kõige suurem, kuna võlgade üldsumma, rahalisel saamisel mahaarvatuna, oli piimaühisustel suurim 1929. aastal, nimelt 4 865 373,94 krooni. Piimaühisused 5 aasta kestel, 1931. a. alates suutsid keskmiselt igal aastal oma üldist võlakoormatust vähendada 742 113 kr. — ja möödunud 1935. a. 683 014 krooni võrra.

Riikliku võla üldsumma tõusis kõrgeima tipuni 1932. aastal, nimelt 2 757 713,04 kr. Sellest ajast alates riikliku võla summa samuti aastast aastal väheneb, kuid märksa vähemal määral kui üldvõlasumma.

Kõige suurema protsendi moodustas tegelik võlg varanduste väärtusest 1925. a., mis üks elavamaid asutamisaastaid, nimelt 59,06%. Mainitud aastast hakkab see % aast-aastalt vähenema ja 1935. a. teeb see ainult 4,98%.

Et selgemat pilti saada võlakoormatuse kohta kõikide piimaühisuste suhtes, siis toome ülaltoodud andmetest keskmised ühe piimaühisuse kohta, samuti 1 000 kg piima ja 1 kg või, kui ka ühe ühisuse liikme ja piimatooja kohta, kus saame järgmise kokkuvõtte:

Aastad	Ühe piimaühisuse kohta			Tegeliku võlga			
	Kinnis-, val- las- ja muude varanduste väärtus Kr.	Üldse võlga, kui rahalisel saamisel maha arvata Kr.	Riikliku võlga Kr.	1000 kg. piima kohta Kr.	1 kg või kohta Kr.	Ühe liikme kohta Kr.	Ühe pi- matooja kohta Kr.
1930 . .	39 910,72	14 028,33	7 269,97	12,69	0,31	133,32	73,22
1931 . .	41 611,67	11 097,27	8 691,54	9,29	0,23	102,57	56,17
1932 . .	42 087,69	8 487,85	9 542,26	7,45	0,18	73,78	41,43
1933 . .	41 205,23	7 169,97	9 501,00	7,74	0,19	68,08	39,87
1934 . .	41 457,72	4 480,58	8 651,18	4,32	0,11	41,62	24,61
1935 . .	41 995,58	2 092,50	7 863,72	1,85	0,05	19,00	11,18

Varanduste väärtus ühe piimaühisuse kohta ei ole 5 aasta kestel suuremalt muutunud, kuid üldine võlg, millest piimaühisuste rahalisel saamisel mahaarvatud, on 7 korda vähenenud. Tegelik võlakoormatus

on 5 aasta jooksul vähenenud 1 000 kg läbitootatud piima kohta 7 korda, 1 kg valmistatud või kohta 6 korda, ühe liikme kohta 7,4 korda ja ühe piimatooja kohta 6,5 korda. Et tegelik võlg aast-aastalt tunduvalt langeb, siis tõuseb sellega ühisuste tegelik varanduste väärtus samuti järjekindlalt. Kuid kõik need tulemused on välja arvatud sarnaselt, kus ka võlgadeta piimaühisused nii arvult kui ka oma toodangute ja liikmetega on arvesse võetud. Võlgadeta piimaühisusi oli 1935 a. lõpul 119 ehk 44% üldarvust. Seega jääb võlgadega piimaühisusi 152 ehk 56%.

Võlakoormatuse ja maakondade järgi, kui rahalised saamised maha arvatud, jagunevad piimaühisused alljärgmiselt:

Maakond	Võlgadeta	Kuni krooni								Üle 40.000 kr.	Kokku
		5.000	10.000	15.000	20.000	25.000	30.000	35.000	40.000		
Viru . . .	12	2	2	4	—	2	1	—	—	1	24
Järva . . .	13	3	2	1	2	1	—	—	1	—	23
Harju . . .	7	2	6	7	—	2	1	—	—	—	25
Lääne . . .	6	1	4	3	—	—	—	—	—	—	14
Saare . . .	6	2	—	—	1	1	—	—	—	—	12
Pärnu . . .	19	7	7	8	6	1	1	—	—	—	49
Viljandi . .	17	7	7	5	1	—	—	1	—	1	39
Tartu . . .	21	12	5	5	3	3	—	—	—	1	50
Valga . . .	3	—	1	2	1	2	—	—	—	—	9
Võru . . .	12	5	5	2	1	—	—	—	—	—	25
Petseri . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kokku											
1935 a. .	119	41	39	37	15	12	3	1	1	3	271
1934 a. .	109	42	40	34	21	15	4	5	5	5	280
1933 a. .	96	41	36	34	33	18	14	5	6	4	287
% %											
1935 a. .	43,9	15,1	14,4	13,7	5,5	4,4	1,1	0,4	0,4	1,1	100,0
1934 a. .	38,9	15,0	14,3	12,1	7,5	5,4	1,4	1,8	1,8	1,8	100,0
1933 a. .	33,4	14,3	12,5	11,8	11,5	6,2	5,0	1,7	2,1	1,5	100,0

Toodud tabelist näeme, et 10 piimaühisust on suutnud end 1935. a. kestel võlgadest vabastada ja seega on võlgadeta piimaühisuste arv tõusnud 119 peale. Edasi näeme, et Viru-, Järva-, Saare-, Võru- ja Petsrimaa võlgadeta piimaühisuste % on suurem kui ülemaaline keskmine (43,9), kuna ülejäänud maakondades on see % väiksem.

Mis aga rõõmstavaltsilma torkab, on see, et kõige suuremate võlakoormatustega liikides piimaühisuste arv, alates 20 000 kroonist, aga iseäranis viimases kolmes kõrgemas liigis, on märksa vähenenud. Tähendab piimaühisused, kelle võlakoormatus oli üle 20 000 krooni, on 1935. a. jooksul 55-lt langenud 35-le ja piimaühisuste arv, kelle võlakoormatus üle 35 000 krooni, on sama aja jooksul langenud 15 pealt 5 peale. Üle 40 000 krooni võlakoormatusega piimaühisustest

1935. a. lõpul asusid: üks Viru-, üks Viljandi- ja üks Tartumaal. Piimaühisusi, kelle võlakoormatus tõuseb kuni 15 000 kroonini on 117 ehk 43,2%. Viimaste kohta võib arvata, et neil oma võlgade likvideerimisel ei peaks raskusi tekkima. Ülejäänud osal piimaühisustel, kelle võlakoormatus on üle 15 000 kr., oleneb võla kustutamine peaaesjalikult piima läbikäigust. Sellepärast toome ka allpool kokkuvõtte, kus piimaühisused liigitatud maakondade ja võlakoormatuse järgi 1 000 kg läbitootatud piima kohaselt:

Võlga 1000 kg piima kohta krooni	Piimaühisuste arv maakondades											1935. a.		1934. a.		1933. a.	
	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petseri	Piimaüh. arv	% % üld- arvust	Piimaüh. arv	% % üld- arvust	Piimaüh. arv	% % üld- arvust
Võlgade kuni	12	13	7	6	8	19	17	21	3	12	1	119	43,9	109	38,9	96	33,5
„ 5	1	1	3	—	—	4	7	9	2	4	—	31	11,5	37	13,2	31	10,8
„ 10	1	4	1	—	1	4	3	5	1	4	—	24	8,9	22	7,9	28	9,8
„ 20	5	1	4	3	—	7	7	5	1	3	—	36	13,5	31	11,1	29	10,1
„ 30	4	2	4	1	—	6	3	5	2	2	—	29	10,7	20	7,1	26	9,1
„ 40	—	—	2	2	2	3	1	2	—	—	—	12	4,4	19	6,8	17	5,9
„ 50	1	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	5	1,8	7	2,5	15	5,2
„ 60	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	1,1	12	4,3	8	2,8
„ 70	—	1	2	—	—	1	—	1	—	—	—	5	1,8	4	1,4	11	3,6
„ 80	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,4	3	1,1	4	1,4
„ 90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1,8	3	1,0
„ 100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1,1	4	1,4
„ 150	—	1	—	2	1	1	—	1	—	—	—	6	2,2	4	1,4	11	3,8
„ 234	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1,4	4	1,4
Kokku	24	23	25	14	12	49	39	50	9	25	1	271	100	280	100	287	100

Peab ära märkima, et 1935. a. on tegutsevate piimaühisuste võlakoormatus tähelepanuväärselt kergemaks muutunud. Nii näeme, et 1934. a. oli 42 piimaühisust, kelle võlakoormatus üle 40 kr. 1 000 kg piima kohta, kuna 1935. a. lõpuks vähenes see arv 20-le. Muude tegurite hulgas on olukorra paranemisele kaasa aidanud nõrkade piimaühisuste likvideerimine ja liitmine teistega.

Varematel aastatel, kui võihind kõrgel püsis, ei pannud piimaühisused suuremat rõhku kokkuhoiule tööstuskuludes, kui võihind hakkas langema ja piima eest tuli hoopis vähemal määral piimatootjatele välja maksta, olid piimaühisuste tegelased sunnitud isearalist tähelepanu pöörama tööstuskulude vähendamisele, et selle tagajärjel piima eest rohkem välja maksta. Seda näitavad ka üleriiklised keskmised tööstuskulud 1 000 kg piima kohta — aastate järgi:

1924 a.	Kr. 13,07	1927 a.	Kr. 16,30
1925 a.	„ 14,93	1928 a.	„ 16,31
1926 a.	„ 15,18	1929 a.	„ 15,92

1930 a.	Kr. 14,44	1933 a.	Kr. 10,60
1931 a.	„ 13,62	1934 a.	„ 10,25
1932 a.	„ 11,13	1935 a.	„ 10,01

Nagu näeme, alates 1929. a. langevad tööstuskulud keskmiselt järjekindlalt ja on jõudnud kuni 10,01 kroonini 1935. a. kohta.

Kõige väiksema tööstuskuludega on välja tulnud Viljandimaa ühispiimatalitused ja nimelt 8,91 kr. 1 000 kg piima kohta, selle järele Järvamaa — 9,35 kr. ja Pärnumaa — 9,56 kr., kuna Võrumaa ühispiimatalitustel on täpselt üleriikline keskmine tööstuskulu. Kõikide teiste maakondade ühispiimatalitused on tööstuskuludeks tarvitanud enam kui üleriikline keskmine, kusjuures kõrgeima normi on annud Harjumaal ühispiimatalitused, nimelt Kr. 11,45 — 1 000 kg piima kohta.

Tööstuskulude suurus ripub paljudest asjaoludest ja kohalikest tingimustest, kuid suuremal määral mõjuvaks teguriks osutub muidugi läbikäidav piimakogus. Kuid ei saa ka teist tähtsamat tegurit nimetamata jätta, s.o. tegevuse hästi ja asjatundlik juhtimine. Ainult kulude kärpimine ja üleliigne kokkuhoid võivad mõnigi kord ootustele tuua just vastupidiseid tulemusi. Kuidas tulude ja kulude keskmised maakondade järgi kõikused, sellest alljärgnev kokkuvõte:

Maakond	Ühispiimatalit. arv	Üpt. arv, kus tööstuskulud alla üleriiklise keskmise	1000 kg piima kohta krooni						
			Brutto tulu keskm.	Netto tulu ehk keskm. väljamaks	Keskm. tööstuskulu	Väljamaks		Tööstuskulu	
						Minim.	Maks	Minim.	Maks
Viru . . .	24	5	63,05	51,95	11,10	34,91	61,70	6,34	19,56
Järva . . .	23	14	66,97	57,62	9,35	42,56	62,81	6,50	19,99
Harju . . .	25	5	61,90	50,45	11,45	13,19	59,33	7,17	38,58
Lääne . . .	14	3	57,29	46,18	11,11	14,19	49,92	7,46	38,44
Saare . . .	12	3	57,98	46,88	11,10	24,95	52,02	8,64	57,23
Pärnu . . .	49	21	58,44	48,88	9,56	30,68	59,84	5,66	22,60
Viljandi . .	39	24	60,61	51,70	8,91	42,79	57,63	6,03	14,58
Tartu . . .	50	22	60,76	50,65	10,11	30,33	60,90	6,02	19,90
Valga . . .	9	5	58,83	48,68	10,15	37,16	50,91	8,78	17,47
Võru . . .	25	10	57,98	47,97	10,01	36,76	53,85	7,53	18,66
Petseri . . .	1	—	55,45	44,39	11,06	44,39	44,39	11,06	11,06
Üle riigi . .	271	112	61,01	51,00	10,01	13,19	62,81	5,66	57,23

Kõige suurem ühispiimatalituste %, kus tööstuskulud on alla üleriiklist keskmist, on Viljandimaal. Keskmise bruttotulu on võrdlemisi kõrge Järvamaal ja sellepärast ka keskmine nettotulu ehk 1 kg piima eest väljamaks on silmatorkavalt kõrgem kui teistes maakondades. Nagu tabelist näeme, on Harjumaal üks ühispiimatalitus, kus piima eest väljamakstud ainult 1,3 senti kg ja Läänemaal — 1,4 senti.

Saaremaal on üks ühispiimatalitus, kus tööstuskulud tõusid kuni 5,7 sendini kg piima kohta.

Ühispiimatalitused, kes kuskil maakonnas tulnud esikohale oma

väiksemate tööstuskuludega, on järgmised: Virumaal — Jõhvi, Järva maal — Koigi, Harjumaal — Kiiu, Läänemaal — Lihula, Saaremaal — Põide, Pärnumaal — Lõppe, Viljandimaal — Nurmekunda, Tartumaal — Jõgeva, Valgemaal — Restu ja Võrumaal — Kikkaoja. Mainitud ühispiimatallitused on võrdlemisi suured oma piima läbikäigu poolest ja on seega igauks omas maakonnas tööstuskulude kokkuhoius saavutanud maakondliku rekordi.

Et kõige tõhusamaks teguriks tööstuskulude vähendamisel on piima läbikäigu suurendamine, siis selles võime veenduda allpool toodud ühispiimatallituste liigitusest 1935. a. piima läbikäigu järgi.

Piima läbikäik.	Ühispiimatallituste arv	Keskmine tööstuskulu 1000 kg piima kohta
4 milj. ja üle kg	6	8,23 kr.
3—4 milj. kg	7	8,31 „
2—3 „ „	21	8,97 „
1—2 „ „	81	9,78 „
0,5—1 milj. kg	85	11,13 „
alla 0,5 milj. kg	71	14,41 „

Toodud arvud näitavad selgesti, et mida suurem piima läbikäik, seda väiksemad tööstuskulud — ja vastupidi.

Kõigist sellest võime vastuvaidlematult veendumusele tulla, millise tähtsuse omab piima läbikäigu suurendamine piimaühisuse majandusliku seisukorra parandamisel. Mis puutub aga piimatoodangu tõstmisesse, olemasolevas piimatoojate piirkonnas üksikute karjade toodangute suurendamisega nii tõuaretuse kui ka põhisööda parandamise kaudu, siis oleks piimaühisustel siin veel suured võimalused piima läbikäigu, samuti ka piima kvaliteedi tõstmiseks.

Piimatallituste ja meierite premeerimine.

Kuna Piimaühingute Keskliidu „Võiekspordi“ ülesandeks ei ole üksnes või ja teiste piimasaaduste turustamine, vaid ka nende kvaliteedi tõstmise eest hoolitsemine, siis on selleks ühe abinõuna kavatsus tarvitusele võtta hää või premeerimist. Vastavad juhised on juhatuse poolt töötatud välja ja heaks kiidetud nõukogu poolt. Lõplikuks maksmapanekuks kuuluvad juhised kinnitamisele P. K. „Võiekspordi“ esinduskogu (peakoosoleku) poolt, mille tõttu võimalikkude muudatuste tõttu nende üksikasjaline avaldamine on praegu enneaegne. Kuna aga „Võiekspordil“ on kavatsus preemiaid maksta ka käesoleval aastal valmistatud ja „Võiekspordile“ saadetud või pealt, siis avaldame allpool premeerimise põhimõtted, et asjast huvitatud oleks neis teadlikud ja saaks veel käesoleval aastal teha selleks kõik, et saavutada kõrgemat või kvaliteeti ja saada selle tõttu suurema preemia osaliseks.

P. K. „Võiekspordile“ maksab piimatalitustele ja meieritele preemiat iga P. K. „Võiekspordile“ saadetud ja P. V. Kontrolljaama poolt I sorti hinnatud võitünni pealt. Preemiad makstakse piimatalitustele ja meieritele kummalegi eraldi, kusjuures algpreemia suuruse nii ühele kui teisele määrab iga aasta kohta kindlaks P. K. „Võiekspordi“ nõukogu. Nõukogu poolt määratud algpreemia makstakse välja muutmata nendele piimatalitustele ja meieritele, kelle või kestvus P. V. Kontrolljaama hinnangul on teise hindamise aasta keskmisena hinnatud 12 palli. Tõuseb teise kestvuse hindamise keskmine pall üle 12, siis suurendatakse algpreemiat 10% võrra iga kümnendiku palli kohta, mis on üle 12, on aga kestvus 12 pallist madalam, vähendatakse algpreemiat 5% võrra iga kümnendiku palli kohta, mis on alla 12. Kui kestvus on teisel hindamisel hinnatud vähem kui 10,5 palliga, siis vastavale piimatalitusele ega meierile preemiat üldse ei makseta.

Nii piimatalitusele kui meierile maksetavat algpreemiat vähendatakse peale selle neil juhtudel, kui väljaveoks on esitatud suure veesisaldavusega (üle 16%) või hallitusega võid, kuna meieri preemiat vähendatakse peale selle juhtudel, kui on esitatud alakaaluga võid. Juhiste järele väheneb piimatalitustele maksetav algpreemia iga üle 16% vett sisaldava võisaadetise kohta 5% võrra, kus juures ühekordse suure veesisaldavusega või esinemise puhul aasta jooksul jääb preemia vähendamine ära. Igakordne hallituse esinemine kas võil või selle pakendil vähendab preemiat 20% võrra. Need vähendamised on maksavad mitte üksiku saadetise, vaid kogu vastavast piimatalitusest P. K. „Võiekspordile“ saadetud või kohta s.o. kogu preemia kohta.

Meierite preemia väheneb samuti 5% võrra iga suure veesisaldavuse kui ka alakaalu juhu tõttu, väljaarvatud esimene ja ainukordne esinemine aasta jooksul, neljakordne suure veesisaldavuse või alakaalu esinemine aga vähendab preemiat 50% võrra ja viie või enamkordse esinemise puhul kustub preemia täielikult. Esmakordne hallituse esinemine vähendab meieri preemiat 20% võrra, kaks korda aasta jooksul hallituse esinemine vähendab preemiat 50% võrra ja kolme või enamkordse esinemise puhul kustub preemia.

Piimatalitusele makstavast preemiast jääb osa autasuks piimaühisuse juhatusesele. Selle osa suuruse määrab kindlaks P. K. „Võiekspordi“ nõukogu, see osa ei või aga suurem olla sama piimatalituse juhatajale-meierile makstavast preemiast. Teine osa preemiast tuleb välja maksta piimatoojatele I ja II klassi piima eest vahekorras 3:2 I klassi piima kasuks.

Nagu eeltoodust nähtub, on premeerimisel aluseks võetud põhimõte, et suurema preemia osaliseks saab see piimatalitus, kus valmistatakse parema kestvusega võid, kuigi värske või hindamisel kaks piimatalitust on saanud võrdse hinnagu osaliseks I sordi piirides või kuigi värske või hindamisel väiksema preemia saaja piimatalituse või hinnati teisest kõrgema palliga. On ju teada, et värskena on meie või

ligi 100%-selt esimese sordiline ja soovida jätab just kestvus. Samuti on teada kogemustest välisturgudel ja kestvusproovidel, et sageli kõrgema I sordi palliga värskelt hinnatud või kestvuselt madalama pallilisest võist nõrgemaks osutub.

Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaama aruanne.

Juulikuu 1936. a.

	Eksportöörid				Kokku	%	
	P. K. „Võiekport“	E. Seem- nevilja Üh.	A.-s. Rotermanni Teh.	Talu- saaduste müügiühing			
	A. Võid tünnides						
1. Väljaveoks kõlblikuks tunnistatud .	28.821,5	—	—	—	28.821,5	99,2	
2. Väljaveoks keelatud . .	241	—	—	—	241	0,8	
Kokku	29.062,5	—	—	—	29.062,5	100,0	
Väljaveoks lu- batud							
Saksamaale . .	9.866	—	—	—	9.866	39,4	
Inglismaale . .	15.183	—	—	—	15.183	60,6	
Muud müügid .	3	—	—	—	3	—	
Kokku	25.052	—	—	—	25.052	100,0	
	1935. a. juulikuul väljaveoks lubatud 28.312,5						
	1936. a. vähem 11,5%						
	B. Juustu (brutto kg)						
Väljaveoks lu- batud:							
Prantsusmaale	—	—	2.224,0	—	2.224,0		
Ameerika	—	1.157,0	—	—	1.157,0		
Ühendriikidesse	—	—	—	—	—		
Hamburgi . .	857,0	—	—	—	857,0		
Mehhikosse . .	—	630,0	—	—	630,0		
Belgiasse . . .	96,8	105,0	—	—	201,8		
Kokku	953,8	1.892,0	2.224,0	—	5.069,8		
	C. Piima pulbrit (netto kg)						
Soome	—	—	—	150,0	150,0		

Kontrolljaam.

Võihindamise teated juulikuul 1936. a.

Piimatalituse nimetus	Kontrolliks esitatud tünni	sellest pallide järgi tünni					I sorti %	Täiendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti		Väljav. kolb- määrhinnat. ala 10 palli		
		13	12-13	11-12	10-11			
Virumaa	2 847	258	2 397	136	43	13	93,3	
Emumäe	137	—	116	21	—	—	84,7	õline ja ebap. maitse
Ida-Alutaguse	—	—	—	—	—	—	—	
Iisaku	46	—	35	11	—	—	76,1	ebapuhas maitse, 6 tn. 11 palli vee % 17,0
Jõhvi	229	63	166	—	—	—	100	13 tn., 12 palli vee % 16,2
Kadila	134	20	114	—	—	—	100	
Kadrina ept.	362	19	319	24	—	—	93,4	ebapuhas maitse
Kohala	98	14	84	—	—	—	100	
Kunda	67	—	67	—	—	—	100	
Laekvere	226	19	207	—	—	—	100	
Lüganuse	5	—	5	—	—	—	100	
Mäetaguse	130	28	102	—	—	—	100	
Nadalama	85	11	74	—	—	—	100	
Oonurme	14	—	14	—	—	—	100	
Porkuni	139	—	85	49	5	—	61,2	ebap. metalline ja õline maitse
Põima	92	—	77	15	—	—	83,7	õline ja seisnud maitse
Rakvere	33	—	33	—	—	—	100	
Salla-Tammiku	74	—	62	—	12	—	83,8	ebapuhas hapu
Simuna	132	41	91	—	—	—	100	
Tudulinna	35	—	35	—	—	—	100	
Vaivara	—	—	—	—	—	—	—	
Varangu	29	—	26	3	—	—	89,7	metalline maitse
Vihula	252	35	165	13	26	13	79,4	metalli ja vana maitse
Viru-Jakobi	86	8	78	—	—	—	100	
Viru-Nigula	112	—	112	—	—	—	100	
Väike-Maarja	330	—	330	—	—	—	100	
Järvamaa	3 756,5	341	3 327,5	80	8	—	97,7	
Albu	166	—	166	—	—	—	100	
Alliku	146	8	138	—	—	—	100	
Ambla	364	10	354	—	—	—	100	
Anna	72	—	67	5	—	—	93,1	õline maitse
Aravete	183	8	175	—	—	—	100	
Einmanni	130	—	114	16	—	—	87,7	seisnud maitse
Esna	243	53	190	—	—	—	100	
Jändja ept.	55	7	48	—	—	—	100	
Järva-Jaani	405	47	348	10	—	—	97,5	õline maitse
Kahala	184	16	150	18	—	—	90,2	ebap. maitse
Kihme	122	36	86	—	—	—	100	
Koeru	210	17	193	—	—	—	100	
Koigi	198	—	198	—	—	—	100	8 tn., 12 palli — pütid pealt mustad—siseturgu

Piimatalituse nimetus	Kontrolliks esitatud tünni	sellest pallide järgi tünni					I sorti %	Täiendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti		Väljav. kõlb- matu hinnat. alla 10 palli		
		13	12-13	11-12	10-11			
Läänemaa	2 407	547	1 768	58	32	2	96,2	
Agapää	14	—	6	5	3	—	42,9	ebap., metalli ja seisn. maitse
Emmaste	51	16	35	—	—	—	100	
Kasari ept.	154	72	82	—	—	—	100	
Kivi-Vigala	187	58	129	—	—	—	100	
Kullamaa ept.	247	32	215	—	—	—	100	
Kõrgesaare	13	—	13	—	—	—	100	4 tn., 12 palli, vee % 16,2
Lihula	210	77	133	—	—	—	100	
Lähtru-Martna ept.	131	17	94	—	20	—	84,7	seisnud piima lõhn ja maitse
Lääne-Nigula	211	30	181	—	—	—	100	
Massu	345	47	291	7	—	—	98,0	ebap. hapu
Mihkli	37	—	23	7	7	—	62,2	ebap. hapu
Märjamaa ept.	137	—	125	12	—	—	91,2	õline maitse
Paadremaa	182	131	51	—	—	—	100	
Parila ept.	14	—	10	4	—	—	71,4	ebapuhas hapu
Piirsalu	30	—	24	6	—	—	80,0	metalli maitse
Räägo ept.	8	—	8	—	—	—	100	
Sinalepa	25	—	17	6	—	2	68,0	seisnud maitse, ebap. ja käär. hapu, 2 tn. 12 palli vee % 16,4
Sipa	81	10	71	—	—	—	100	
Taebala ept.	—	—	—	—	—	—	—	
Valgu	13	—	—	11	2	—	—	kirju, seisnud maitse, ebap. lõhn ja maitse
Varbla	160	57	103	—	—	—	100	
Velise ept.	24	—	24	—	—	—	100	
Võhma-Vanamõisa ept.	133	—	133	—	—	—	100	
Saaremaa	1 146	174	946	23	3	—	97,7	
Karja	21	—	21	—	—	—	100	
Laadjala	—	—	—	—	—	—	—	
Maasi	10	—	3	4	3	—	30,0	ebap. hapu, seisn. maitse
Muhu	87	—	87	—	—	—	100	
Mustjala	15	—	6	9	—	—	40,0	ebap. hapu, seisn. maitse, ebap. lõhn ja maitse
Pihtla	60	—	60	—	—	—	100	
Põide	411	86	325	—	—	—	100	
Salme ept.	59	—	59	—	—	—	100	
Sõrve	80	—	80	—	—	—	100	8 tn. 12 palli vee % 16,6
Torgu	129	54	75	—	—	—	100	9 tn. 13 palli vee % 16,1
Tõlluste	36	—	36	—	—	—	100	
Valjala	238	34	194	10	—	—	95,8	ebapuhas lõhn ja maitse, 9 tn. 12 palli vee % 16,2
Pärnumaa	3 790	447	3 196	128	13	6	96,1	
Abja-Paluoja	81	11	70	—	—	—	100	
Abja-Sarja	43	—	39	4	—	—	90,7	seisnud maitse

Piimatalituse nimetus	Kontrolliks esitatud tünni	sellest pallide järgi tünni				Väljav. kõlb- matu hinnat. alla 10 palli	I sorti %	Täiendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti				
		13	12-13	11-12	10-11			
Aesoo-Hakkaja	44	—	44	—	—	—	100	
Are	103	26	77	—	—	—	100	
Audru-Lindi	68	20	42	6	—	—	91,2	ebap. maitse
Häädemeeste	46	—	40	6	—	—	87,0	ebap. hapu
Jäärja	48	7	36	5	—	—	89,6	seisnud maitse
Kabli ept.	64	10	39	15	—	—	76,6	ebap. hapu
Kadjaste	—	—	—	—	—	—	—	
Kaisma	148	46	102	—	—	—	100	
Kamali	55	—	55	—	—	—	100	
Kastna	67	10	57	—	—	—	100	
Koonga	176	95	81	—	—	—	100	
Laiksaare	18	—	13	5	—	—	72,2	metalline maitse
Lelle-Lokuta	116	—	102	14	—	—	87,9	õline maitse
Lõppe	141	—	141	—	—	—	100	
Mädara	—	—	—	—	—	—	—	
Penuja	68	—	68	—	—	—	100	
Polli-Peraküla	30	—	21	9	—	—	70,0	seisnud maitse
Pärnu	113	9	104	—	—	—	100	
Pärnu ept.	76	—	76	—	—	—	100	
Pärnu-Jakobi	253	37	216	—	—	—	100	
Pöögli	106	20	86	—	—	—	100	4 tn. 13 palli vee % 16,2
Riisa	32	—	32	—	—	—	100	
Saapaküla	32	—	29	—	—	3	90,6	seebistanud maitse
Seli	135	—	135	—	—	—	100	
Sikana	47	21	26	—	—	—	100	
Sindi ept.	57	—	57	—	—	—	100	
Sinejärve	68	—	64	—	4	—	94,1	metalline maitse
Suigu-Tammiste	73	8	65	—	—	—	100	
Surju	114	—	114	—	—	—	100	
Suurejõe	128	22	106	—	—	—	100	
Särghaua	—	—	—	—	—	—	—	
Taali-Niidaste	46	—	25	21	—	—	54,3	rasvane; seisnud ja õline maitse. ebap. hapu
Tahkuranna	28	—	19	4	2	3	67,9	ebap. maitse, ebap. ja käärind hapu
Talli	77	7	70	—	—	—	100	
Talli II	6	—	6	—	—	—	100	
Tori-Jõesuu	93	10	83	—	—	—	100	
Tori-Ore	75	8	67	—	—	—	100	
„ -Selja	136	16	120	—	—	—	100	
Tõhela	119	—	119	—	—	—	100	
Tõstamaa	85	—	85	—	—	—	100	
Uue-Kariste	35	—	35	—	—	—	100	
Uulu	67	8	59	—	—	—	100	
Vahenurme	47	—	47	—	—	—	100	
Vana-Vändra	143	7	110	26	—	—	81,8	seisn. maitse ja ebap. hapu, 9 tn. 12 palli vee % 16,1
Voltveti	97	11	86	—	—	—	100	

Piimatalituse nimetus	Kontrolliks esitatud tünni	sellest pallide järgi tünni					I sorti %	Täiendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti		Väljav. kõlbmatu hinnat. alla 10 palli		
		13	12-13	11-12	10-11			
Vändra-Massu . . .	74	28	46	—	—	—	100	
„ -Rahnoja . . .	33	—	26	7	—	—	78,8	seisnud maitse
„ -Vihtra . . .	49	—	49	—	—	—	100	
Võlla-Kihlepa . . .	30	10	7	6	7	—	56,7	seisn. ja ebap. maitse
Viljandimaa . . .	4 641	694	3 889	54	4	—	98,8	
Adavere	67	9	58	—	—	—	100	
Aidu	41	7	34	—	—	—	100	
Annamõisa ept. . .	62	—	62	—	—	—	100	
Imavere	286	143	143	—	—	—	100	
Kaarli	44	—	44	—	—	—	100	
Kaavere	54	—	54	—	—	—	100	6 tn. 12 palli vee % 16,2
Kabala-Kurla . . .	124	28	96	—	—	—	100	
Kablaküla	27	—	19	4	4	—	70,4	ebap. hapu, ebap. lõhn ja maitse 7 tn. 12 palli vee % 16,3 ja 16,7
Kalmetu	56	—	56	—	—	—	100	
Kamari	44	—	39	5	—	—	88,6	ebapuhast maitse
Kildu	35	—	31	4	—	—	88,6	seisnud maitse
Kolga-Jaani	183	47	136	—	—	—	100	
Kärstna	153	19	134	—	—	—	100	
Kõo-Arusaare . . .	121	19	102	—	—	—	100	
„ -Venevere ept. . .	71	7	56	8	—	—	88,7	ebap. hapu
Lahavere	29	—	29	—	—	—	100	
Loodi	74	—	67	7	—	—	90,5	metalli ja seisn. maitse
Lustivere	175	82	93	—	—	—	100	
Lätkalo-Lalsi . . .	47	—	47	—	—	—	100	
Mustla ept.	14	—	11	3	—	—	78,6	seisn, maitse
Nurmekunda	100	—	100	—	—	—	100	6 tn. 12 palli vee % 16,4
Oiu	155	39	116	—	—	—	100	
Ollepa ept.	79	10	69	—	—	—	100	10 tn., 12 palli, vee % 16,2
Olustvere-Tääksi . .	152	30	122	—	—	—	100	
Pajusi-Kalana . . .	47	—	47	—	—	—	100	10 tn. 12 palli vee % 19,6
„ -Paala	72	10	62	—	—	—	100	
Pilistvere	155	57	98	—	—	—	100	
Puiatu	52	—	52	—	—	—	100	
Põltsamaa	255	46	209	—	—	—	100	
Rutikvere	49	—	49	—	—	—	100	
Suure-Jaani	151	23	128	—	—	—	100	
„ -Kõpu	164,5	31	133,5	—	—	—	100	
Sürgavere	112	26	86	—	—	—	100	
Tapiku	46	8	38	—	—	—	100	
Tarvastu	237	—	214	23	—	—	90,3	metalli maitse
„ -Mõnnaste	87	10	77	—	—	—	100	6 tn. 13 palli määratud sisepakise tõttu väljaveoks keelatud
Umbusi	93	—	93	—	—	—	100	
Uue-Võidu	45	—	45	—	—	—	100	

Piimatalituse nimetus	Kontrolliks esitatud tünni	selest pallide järgi tünni					I sorti %	Täiendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti		Valjaj. kõlb- m tu hinnat, alla 10 palli		
		13	12-13	11-12	10-11			
Uusna	79	—	79	—	—	—	100	
Vastemõisa	185,5	—	185,5	—	—	—	100	
Viljandi	272	27	245	—	—	—	100	
Villevere	71	9	62	—	—	—	100	
Võhma	213	—	213	—	—	—	100	
Õisu ept.	62	7	55	—	—	—	100	
Tartumaa	4 180	455	3 615	97	13	—	97,4	
Aakre	62	10	52	—	—	—	100	
Ahja	71	—	71	—	—	—	100	
Avinurme	23	—	7	8	8	—	30,4	ebap. lõhn ja maitse, ebapuhas hapu, seisnud lõhn ja maitse
Elistvere	58	6	52	—	—	—	100	
Elva	120	—	120	—	—	—	100	
Härjanurme	99,5	13	86,5	—	—	—	100	
Jõgeva	174	36	138	—	—	—	100	
Kaarepere	146	65	81	—	—	—	100	
Kantküla	90	21	69	—	—	—	100	
Kavastu	81	10	71	—	—	—	100	
Alatskivi	90	—	90	—	—	—	100	9 tn. 12 palli vee % 16,2
Kodijärve	103	7	96	—	—	—	100	
Kokora	55	8	43	4	—	—	92,7	metalline maitse seisnud m., ebap. hapu
Kungla	17	—	13	4	—	—	76,5	seisn. maitse, 6 tn. 12 p. vee % 16,4
Kuremaa ept.	35	—	33	2	—	—	94,3	
Kääpa	20	—	20	—	—	—	100	
Laeva	66	—	66	—	—	—	100	
Laiuse	137	26	104	7	—	—	94,9	metalline maitse
Laius-Tähkvere	160	—	160	—	—	—	100	8 tn. 12 p. vee % 16,3
Leedimäe	80	23	57	—	—	—	100	9 tn. 12 palli vee % 17,3
Maarja-Magdal.	149,5	8	141,5	—	—	—	100	
Meeksi	25	—	25	—	—	—	100	
Mäksa	99	8	91	—	—	—	100	
Nõo	123	7	116	—	—	—	100	
Otepää	145	16	118	11	—	—	92,4	seisnud maitse
Pala	80	—	80	—	—	—	100	
Palamuse	246	30	216	—	—	—	100	
Piknurme	28	—	28	—	—	—	100	
Puhja	99	21	78	—	—	—	100	
Puurmanni	177	33	144	—	—	—	100	
Ranna-Kadrina	70	—	70	—	—	—	100	
Rannu	127	20	107	—	—	—	100	
Rasina	45	—	45	—	—	—	100	
Ruskavere	78	8	70	—	—	—	100	
Rõngu	136	—	130	6	—	—	95,6	seisnud maitse
Saadjärve	27	—	15	7	5	—	55,6	seisnud maitse
Saare	35	—	27	8	—	—	77,1	õline maitse

Piimatalituse nimetus	Kontrolliks esitatud tünni	sellest pallide järgi tünni				Väijav. kōid- matu hinnat. alla 10 palli	I sorti %	Täiendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti				
		13	12-13	11-12	10-11			
Soojamaa	9	—	6	3	—	66,7	ebap. hapu ja maitse, purud sees	
Tammistu-Luunja	6	—	6	—	—	100		
Tartu	8	—	8	—	—	100		
Tartu-Roela	65	—	65	—	—	100		
Torma-Visusi	104	10	88	6	—	94,2	metalline maitse	
Ulvi	47	21	26	—	—	100		
Vaimastvere	60	8	52	—	—	100		
„ -Koiti	64	24	40	—	—	100		
Vana-Kuuste	120	8	100	12	—	90,0	ebap. maitse, 6 tn. 12 p. palli vee % 16,1]	
Vara	18	—	18	—	—	100		
Varbevere	141	—	141	—	—	100	18 tn. 12 p. vee % 16,2 ja 16,5	
Vastse-Kuuste	33	—	21	12	—	63,6	ebap. ja seisnud maitse	
Vidriku	96	8	88	—	—	100		
Voldi	32	—	25	7	—	78,1	metalline maitse	
Võrumaa	2 614	412	2 167	30	—	5 98,7		
Kahkva	94	—	94	—	—	100		
Kanepi	175	86	89	—	—	100		
Kikkaoja	183	18	165	—	—	100		
Koiola	53	7	46	—	—	100		
Krabi	97	—	87	10	—	89,7	ebap. hapu, 6 tn. 12 palli vee % 16,7	
Kärgula	62	—	62	—	—	100		
Kõlleste-Kioma	48	—	34	9	—	5 70,8	ebap., seisnud ja vana maitse	
Leevaku	89	—	89	—	—	100		
Lindora	74	9	65	—	—	100		
Linnamäe	25	—	25	—	—	100		
Luutsniku	95	28	67	—	—	100		
Misso	66	—	66	—	—	100		
Mõniste	139	20	119	—	—	100		
Noorits-Metsküla	75	—	75	—	—	100		
Räpina-Linte	143	9	134	—	—	100		
„ -Võhandu	115	10	105	—	—	100		
Rõuge	151	42	109	—	—	100		
Sänna	35	—	35	—	—	100		
Sõmerpalu	48	—	48	—	—	100		
Tamme	114	8	106	—	—	100		
Uue-Antsla	228	106	122	—	—	100		
Vaabina	94	10	84	—	—	100		
Vastseliina	251	34	217	—	—	100		
Veriora	—	—	—	—	—	—		
Viitina	47	—	36	11	—	76,6	2 jagu, seisnud ja ebap. maitse	
Väimela	113	25	88	—	—	100		

Piimatalituse nimetus	Kontrolliks esitatud tünnid	sellest pallide järgi tünnid						I sordi %	Täiendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti		Väljav. kõlb- matu hinnat. alla 10 palli			
		13	12-13	11-12	10-11				
Valgamaa	1 715	452	1 254	—	9	—	99,5		
Helme	412	115	297	—	—	—	100		
Jõeveste	42	—	42	—	—	—	100	7 tn. 12 palli vee 9/16,1	
Kaagjärve	37	—	37	—	—	—	100		
Karula	230	97	133	—	—	—	100		
Kuigatsi	277	86	191	—	—	—	100		
Laatre	263	96	167	—	—	—	100		
Leebiku	137	16	121	—	—	—	100		
Restu	252	34	218	—	—	—	100		
Võime	65	8	48	—	9	—	86,2	metalline maitse	
Petserimaa	61	—	52	9	—	—	85,2		
Meremäe	61	—	52	9	—	—	85,2	seisnud maitse	
Juuli 1936	29 062,5	3959	24264,5	667	138	34	97,1		
„ 1935	34 676,5	3476	30389,5	663	82	66	97,6		